

column

Katinka Slump

Regels of recht?

Vandaag wil ik u vertellen over Djamal. Djamal is een jongen van 16 jaar. Als ik hem vraag wat hij wil worden, zegt hij: 'Politicoog'. De appel valt in dit geval niet ver van de boom. Zijn vader reageert dan ook zeer enthousiast: 'Weet u wat nu zo mooi is, mevrouw Slump, als je in Nederland politicologie gaat studeren, wordt je studie betaald! Als je later als politicoog gaat werken, krijg je ook nog salaris. In het land waar ik vandaan kom moet je acht jaar lang de cel in en mag je dertig jaar lang je familie niet meer zien'. De ouders van Djamal zijn politieke vluchtelingen uit Iran. Ik sta vaak ouders bij die zelf niet in Nederland zijn opgegroeid. Deze ouders hebben het soms niet makkelijk in ons onderwijssysteem. Ze hebben hier vroeger niet op school gezeten en zijn daardoor minder bekend met de gang van zaken. Bovendien missen zij de directheid die ons Hollanders zo eigen is. Zij zijn vaak zeer bescheiden en beleefd en spreken een oudere of een docent in beginsel niet tegen. Reden genoeg voor scholen, zou je zeggen, om deze ouders op handen te dragen. Helaas is dat soms niet het geval en verloopt de communicatie tussen deze ouders en school moeizaam. Daarbij valt het op dat de ouders worden benaderd alsof zij ook minder begrijpen. Niets is echter minder waar. De ouders van Djamal zijn hoog opgeleide mensen die genoodzaakt zijn vanwege hun achtergrond in ons land onder hun niveau te werken. Als zich op school conflicten over

hun kinderen voordoen, kan het goed fout gaan. Scholen komen dan bedrogen uit. De beheersing van de Nederlandse taal zegt immers niets over intelligentie en hun beleefdheid doet geenszins af aan hun standvastigheid.

Zo ook met Djamal. Djamal is een slimme jongen. Hij zit op een witte school en lijkt zich helemaal te hebben aangepast. Maar schijn bedriegt. Dankzij zijn vlekeloze uitspraak in het Nederlands verhuult Djamal dat hij zeer waarschijnlijk van huis uit een beperktere woordenschat heeft

Zij hebben immers voor hetere vuren gestaan!

meegekregen dan zijn leeftijdsgenoten. Zijn ouders hebben hem een bijzondere kleur meegegeven, de trots die hun oude volk eigen is. Die kleur van dit kind wordt soms verward met arrogantie. Zijn poging om op school net zo bijdehand te zijn als zijn klasgenoten, waarmee hij de van huis uit geleerde bescheidenheid aflegt, komt bij docenten soms als brutaal over. Hoewel Djamal een slimme jongen is en de steun heeft van fantastische ouders, heeft hij te maken met een aantal beperkingen. Hij is daardoor niet in staat om zijn capaciteiten volledig te vertalen naar resultaten. Zijn ouders zien dat en bij Djamal leidt dat tot frustratie.

Als hij, onder meer door gezondheidsproblemen, in 3 havo op één punt blijft zitten, zijn de rapen gaar. Het besluit van de school om Djamal in 3 havo te laten doubleren wordt niet gesteund door de ouders. Djamal is zeer teleurgesteld, gaat in verzet en dreigt zijn motivatie te verliezen. Het lukt de ouders niet om met de school op voet van gelijkwaardigheid het gesprek aan te gaan. Zij vragen hulp. Het belang van hun zoon is in het geding en hoewel ze aardig en beleefd blijven, laten ze niet los. Zij hebben immers voor hetere vuren gestaan!

Al snel blijkt dat de school niet heeft signaleerd dat zij te maken hebben met een leerling met enige 'beperkingen'. Geen autisme of dyslexie, maar een kind dat van huis uit andere vaardigheden heeft meegekregen en daardoor niet volledig is toegerust voor het onderwijsklimaat op onze scholen.

Om optimaal te kunnen functioneren zal Djamal extra ondersteuning moeten krijgen om wat achterstand te kunnen inlopen. Om die reden stel ik voor om hem voorwaardelijk te plaatsen in 4 havo met extra ondersteuning. De school weigert af te wijken van de geldende overgangsnormen. Vasthouden aan regels betekent echter niet altijd dat 'recht' wordt gedaan. Ook voor de beperkingen van Djamal zal op onze scholen aandacht moeten komen. Zijn ouders zijn van ver gekomen op zoek naar een rechtvaardige maatschappij. Zij verdienen het dat wij onze beloften waarmaken.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij de stichting Juridische Dienstverlening Onderwijs (Judion), en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). De komende tijd beschrijft zij voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.